

§ 42 Svenska kyrkan som kulturbärare

ANNA-KARIN WESTERLUND:

Ordförande! Svenska kyrkan är en av de största kulturaktörerna i Sverige, och visst håller ni med om att vi mår bra av kultur. Kultur och kunskaper i historia behövs för att skapa förståelse och sammanhang i samhället. Kulturen är viktig för demokrati, information, medbestämmande. Vi behöver känna oss delaktiga i samhället för att må bra, helt enkelt. Utskottet tror inte på en arbetsgrupp eller handlingsplan för kulturen. Ändå är Svenska kyrkan så full av kulturarv och historia. Då tycker jag det är märkligt att allt detta ska skötas av tjänstemännen och att vi förtroendevalda inte får vara med i besluten. Jag tror faktiskt inte heller att kyrkostyrelsen har tid att sätta sig in i alla kulturfrågor, för jag vet hur mycket arbete kyrkostyrelsen har.

Jag är en av dem som har skrivit motion 2017:80 och jag verkligen att ni godkänner den, därför att jag tycker det är viktigt att vi ser till att kulturen kommer fram. Tack.

ASTA MATIKAINEN LECKLIN:

Ordförande! Jag är den andra motionären till motion 2017:80, och jag vill tacka speciellt för det fina svaret vi har fått. Det har varit väldigt roligt att läsa svaret från utskottet och få en översikt över vad det är som pågår på den kulturella fronten i Svenska kyrkan, och jag vet att det pågår mycket, mycket mera.

Vi har motionerat, just för att försöka få ett sammanhållande grepp om det hela och för att fundera på vad Svenska kyrkans uppgift är. Svaret på det ligger naturligtvis i kyrkoordningen. Det kan ni allihop, ni lever med det. Men ändå tycker jag innerst inne att kyrkans viktiga uppgift är att visa på Kristus i världen. I världen. Det har nämnts från den här stolen flera gånger idag, att vi ska finnas där människorna är.

Betänkandet tar väldigt tydligt fram hur aktiv Svenska kyrkan är på den musikaliska fronten, och inte minst jag, som kommer från Västerås stift och har domkyrkan som hemkyrka, känner igen det här mycket väl. Vi har många uruppföranden i våra gudstjänster och musikstunder i kyrkan. Det är fantastiskt, det ska vi inte förakta på något sätt. Det kan vi tacka våra duktiga musiker för. Men vilka är det som är där? Det kommer en skara av musikaliskt intresserade, men alla de andra? Därför menar vi att vi måste ha ett helhetsgrepp hur kulturen sprids, inte bara genom musiken utan genom många, många olika medel som till exempel litteraturen, där kyrkan och kristendomen har tappat sitt grepp helt.

Därför önskar vi att kyrkomötet går med på förslaget i vår motion 2017:80 att sätta ut en grupp som jobbar med detta och tittar på hur vi i kyrkan kan befrämja kulturens spridning i hela samhället. Tack.

ANDERS AHL:

Ordförande! Kyrkan har ju ett rikt kulturarv och är en kulturbärare och rang. Därför ser vi positivt på att man tar fram en arbetsgrupp som tydliggör och uppmuntrar kyrkans roll som kulturbärare. Jag instämmer med vad motionärerna sa, att den är en av rikets största kulturaktörer. Därför yrkar jag bifall till motion 2017:80. Visst görs det mycket idag, men kulturen har en alltför undanskymd roll med tanke på hur många kulturskatter som finns inom kyrkan. Tack.

GUNILLA ELDEBRO:

Ordförande! Jag yrkar bifall till den reservation som finns i betänkandet och därmed bifall till motion 2017:80. Utskottets förslag är att avslå motionen med argumenten att man inte tror vare sig på att tillsätta en arbetsgrupp eller en handlingsplan. Man finner det helt enkelt tillräckligt med det arbete som görs idag på de olika nivåerna. Jag finner att det är något märkligt.

Kulturfrågorna har fått en undanskymd roll och förtjänar en mer seriös och tydlig behandling. Kulturfrågorna handlar om nutid och dåtid. Möte mellan kyrka, kultur och samhälle är en av kyrkans absolut viktigaste frågor. Kyrkostyrelsen bör på ett mer strukturellt och organisatoriskt sätt arbeta med kulturfrågor, till exempel genom en nämnd eller ett råd.

Bifall till motion 2017:80.

DANIEL LARSON:

Jag talar för utskottet och vill börja med att lyfta fram utskottets betänkande och hur det har landat i den här frågan samt att vi föreslår kyrkomötet att avslå motion 2017:80.

Så som motionärerna har framfört i motionen vill de, att vi ska fatta beslut om att uppdra till Svenska kyrkans styrelse att se över möjligheten att bilda en arbetsgrupp. Inom utskottet resonerade vi mycket om att kyrkostyrelsen är fri att bilda vilka arbetsgrupper de vill utifrån det uppdrag som de har. Tanken med den här motionen är, att arbetsgruppen ska tydliggöra och uppmuntra Svenska kyrkans roll som kulturbärare. Det har anförts en hel del om det.

Svenska kyrkan är med sina församlingar, stift och gemensamma nationella nivå en av Sveriges största kulturaktörer. Den har idag en omfattande verksamhet när det gäller det kyrkliga kulturarvet. Kulturarv innefattar som vi vet fysiska miljöer och föremål men också företeelser som tankar, föreställningar, seder och bruk. Som har lyfts fram erbjuder Svenska kyrkan mycket musik och är en av landets absolut största konsertarrangörer. Det är många svenskar med i den levande musiken genom Svenska kyrkans försorg, antingen via konserter, gudstjänster eller genom att delta till exempel i en kör. Några stift är mycket aktiva på det här området och deras arbete lyfts fram i betänkandets bakgrundstext. Som nämndes är detta reglerat i kyrkoordningen med uppdrag för nationell nivå att verka för ett rikt och mångfaldigt kulturliv, som främjar dialogen mellan religion och livstolkning. Det här görs på olika sätt. Nationell nivå arrangerar vartannat år som ett exempel det stora kyrkomusiksymposiet i Uppsala. Utöver detta ger nationell nivå ekonomiskt stöd till kulturprojekt och genomför fortbildningar i att arrangera författarsamtal och liknande kulturarrangemang och i kyrkorums pedagogik samt deltar i internationella nätverk på området.

Som vi vet delar kyrkostyrelsen också årligen ut Svenska kyrkans kulturstipendium om sammanlagt 500 000 kronor till stipendiater inom fem konstnärliga områden, litteratur, bild, musik, film och scenkonst. Vi rapporterar också till regeringen årligen i *Svenska kyrkans redovisning angående de kyrkliga kulturvärdena och användningen av den kyrkoantikvariska ersättningen*. Det är intressant att den rapporten går fram och att vårt arbete på området lyfts fram.

Som sagt anser utskottet, visserligen precis som motionärerna, att kulturen och vårt gemensamma kulturarv är viktiga frågor för Svenska kyrkan, men vi kan konstatera att mycket arbete redan idag sker på samtliga nivåer genom kyrkan för att förvalta dagens kulturarv och bidra till morgondagens. Utskottet tror inte på den här

arbetsgruppen och att det behövs en handlingsplan för detta. Vi lyfte behov av en framtida kulturpolicy inom utskottet när vi hade samtal om det här.

Vi föreslår kyrkomötet att avslå motion 2017:80. Tack.

FREDRIK SIDENVALL:

Ordförande! Jag ville yrka bifall till utskottets yrkande om avslag på motion 2017:80. Den kristna kyrkan har överallt i världen genom historien varit kulturgenererande, kulturskapande, men aldrig som ett övergripande medvetet syfte, utan det är så att säga spin off-effekter som följer med den grundläggande uppgiften att förkunna evangeliet om Jesus Kristus, att gestalta gudstjänstrum, att vårda sig om ett rikt liturgiskt gudstjänstliv, att sprida läskunnighet, att forma kyrkans lovsång, allt detta, liksom vården av våra döda har format kyrkans kulturliv. Jag skulle vilja uppmuntra motionärerna att återkomma med motionen skriven på ett sådant sätt att kulturarbetet förankras i kyrkans grundläggande uppgifter, så att det inte lyfts fram som någonting vid sidan om, utan att sambandet med den grundläggande uppgiften att förkunna evangelium fogas till kulturarbetet, så att man ser sambandet. Vi har ju från 1900-talet minnen av situationer där kyrkan så att säga har tvingats se kyrkorumen bli konsertlokaler mot vad de en gång har varit vigda för. Det är väldigt viktigt, att vi också tillsammans som kyrkomöte värnar kyrkans integritet, kyrkans kallelse att vara Guds hus, att vara en del av Guds rike och inte tjäna andra syften. De syftena kommer som goda spin-off-effekter.

Detta ligger till grund för mitt instämmande i avslagsyrkandet av motion 2017:80. Tack.

ASTA MATIKAINEN LECKLIN:

Kyrkans grundläggande uppgift är naturligtvis att berätta om Jesus Kristus, också att alla ska få del av det, inte bara de som kommer in i kyrkan. Då är kulturen ett sätt för oss alla att vara med och missionera på ett eller annat sätt, genom konst, litteratur, teater, vad som helst. Men idag saknar konstnärerna på dessa fronter språket, det språket som berättar om Jesus Kristus, det språket som kan lösa många människors problematik som man idag löser med hjälp av KBT eller något annat. Vi kan vara där med många olika medel och det här ha vi glömt bort ganska mycket.

Därför har vi lagt fram motion 2017:80.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 109.